

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту Закону України «Про внесення змін до законодавчих актів
Україні щодо вдосконалення порядку відкликання депутатів місцевих
рад, а також сільських, селищних та міських голів за народною
ініціативою»

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

На даний час згідно законів України «Про статус депутатів місцевих рад» та «Про місцеве самоврядування в Україні» відкликання депутатів місцевих рад, а також сільських, селищних, міських голів (обраних шляхом висування місцевою організацією політичної партії) за народною ініціативою допускається виключно за участі відповідної політичної партії.

Зокрема, згідно приписів зазначених законів, після збору у встановленому порядку необхідної кількості підписів виборців про відповідне відкликання – партія (її вищий керівний орган) або самостійно приймає рішення про відкликання (невідкликання) депутата / сільського, селищного, міського голови, або на підставі звернення територіальної виборчої комісії своїм рішенням «погоджує» (або знову ж таки «не погоджує») відповідне відкликання.

Таким чином спостерігається ситуація, коли остаточне вирішення вказаного питання залежить виключно від політичної волі партії, і виборці (незалежно від кількості їх голосів, а також незалежно від причин незадоволення обранцем у місцевій владі) позбавлені можливостей та юридичних механізмів самостійно відкликати обраних в представницькі органи (ради) депутатів, а також голів громад.

Зазначений порядок не в повній мірі відповідає принципам демократії та народовладдя, а також положенням статті 5 Конституції України («носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ»), оскільки фактично позбавляє громадян України можливості прямо, безпосередньо і незалежно від будь-яких інших суб'єктів реалізовувати владу (відкликати обраного представника, незалежно від способу його обрання, та ініціювати нові вибори).

З метою надання виборцям права самостійно (окремо та незалежно від політичних партій) вирішувати питання відкликання обраних в представницькі органи депутатів, а також голів громад (незалежно від способу їх обрання) – даний законопроект пропонує вдосконалення законодавства в цій сфері. При цьому всі права і повноваження політичних партій щодо відкликання за їх ініціативою депутатів та голів громад, обраних шляхом висування місцевою організацією політичної партії, зберігаються.

2. Цілі і завдання прийняття акта

Законопроект спрямований на утвердження принципів безпосередньої демократії та народовладдя у виборчій системі України, на утвердження на практиці положення статті 5 Конституції України («носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ») та запроваджує надання громадянам права (можливостей) самостійно вирішувати питання відкликання обраних в місцеві представницькі органи депутатів, а також голів громад (незалежно від способу їх обрання).

3. Загальна характеристика і основні положення проєкту акта

Реалізація цілей, поставлених перед законопроектом, здійснюється шляхом внесення «косметичних» змін до окремих статей, частин статей, а також абзаців та інших елементів тексту Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» та Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Передбачається створення двох фактично незалежних один від одного механізмів відкликання за народною ініціативою обраних в місцеві представницькі органи депутатів, а також голів громад:

1) за ініціативою виборців та за їх реалізації, без участі політичних партій (застосовуватиметься до депутатів місцевих рад та голів громад незалежно від способу їх висування та обрання);

2) за ініціативою політичних партій та за їх повноваженнями щодо остаточного прийняття рішення про відкликання депутатів місцевих рад та голів громад (застосовуватиметься до депутатів місцевих рад та голів громад, обраних шляхом висування місцевою організацією політичної партії).

Одночасно з метою захисту виборчих прав громадян, об'єктивного підходу до процесів та уникнення зловживань у відповідній сфері пропонується збільшення кількості підписів виборців, необхідних для ініціювання процедури відкликання депутатів місцевих рад та голів громад, а також збільшується відсоток вибіркової перевірки достовірності відомостей про громадян, що містяться в підписних листах, та їхніх підписів.

4. Стан нормативно-правової бази у зазначеній сфері правового регулювання

Сфера правових відносин, в яких пропонуються нововведення, регулюється законами України «Про статус депутатів місцевих рад» та «Про місцеве самоврядування в Україні», до тексту яких і вносяться відповідні зміни.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проєкту не вимагатиме додаткових витрат із Державного бюджету України та/або інших бюджетів.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття акта

Прийняття проєкту Закону України «Про внесення змін до законодавчих актів України щодо вдосконалення порядку відкликання депутатів місцевих рад, а також сільських, селищних та міських голів за народною ініціативою» сприятиме утворенню принципів безпосередньої демократії та народовладдя у виборчій системі України, утворенню на практиці положення статті 5 Конституції України та надасть громадянам України можливість самостійно та без участі інших суб'єктів вирішувати питання відкликання обраних в місцеві представницькі органи депутатів та голів громад, незалежно від способу їх обрання.

Народний депутат України
Сергій Дмитрович Гривко

«___» _____ 2020 року

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ГРИВКО СЕРГІЙ ДМИТРОВИЧ
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA10400000039E23D00E6064501
Дійсний до: 12.01.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 110д9/1-2020/181600 від 12.10.2020

231534